

Чотири роки тому вона брала участь у Міжнародній конференції з творчості Шекспіра, що відбулася в Запоріжжі. Там познайомилася з багатьма дослідниками, викладачами й перекладачами геніального автора. Колега зі Львова дала тоді цінну пораду – застосовувати під час перекладу п'ятистопний ямб. Цей поетичний розмір чудово передає ритміку шекспірівських віршів українською мовою.

Для Тетяни Троцької тепер найважливіше – не збиватися з ритму. Поезія визначає її творчість.

У Криму Тетяні вельми бракує справжньої української мови. Єдина продуктивна – робота в дитячому санаторії, куди з'їжджаються діти з усієї України. Щодня вчителька ходить на роботу пішки із селища Кацівелі до Сімеїза, долаючи по шість кілометрів туди й назад. Так вона наближається до заповітного поетичного ритму. А щоб тримати себе в тонусі, цілий рік купається в морі. Якось зізналася, що дуже чекає холодної водички.

Як ставиться сім'я до творчості Тетяни?

Чоловік ревнує до Шекспіра. Мабуть, це його найвище вираження почуттів. Володимир Маяковський висловився про це досить зрозуміло: «Любити треба так, щоб ревнувати не до чоловіка Марії Іванівни, а до самого Коперника».

Тетяна багато працює: викладає англійську в сімейській школі, керує гуртком англійської мови в місцевому культурному центрі й у дитячому санаторії. І завжди дотримується в роботі свого головного принципу: навчати любити красу в усьому, що тебе оточує, – в поезії, природі, людських стосунках. Про це щиро говорить у своїх віршах. Читаючи ці задушевні рядки, починаєш розуміти, як щедро природа обдарувала скромну вчительку англійської мови з провінційного Сімеїза, яке багатство душі й силу почуттів передають нам її твори, як багато любові до прекрасного дарує нам її муза.

*З моєю музою не так, як з музою поетів,
Чиє натхнення – розмальована краса.
Приписують коханим все, що прекрасне є на світі,
В орнамент той вплітають навіть небеса.*

2013 рік

Вільям Шекспір (23 квітня 1564 – 23 квітня 1616) – автор принаймні 17 комедій, 10 хронік, 11 трагедій, 5 поем і циклу зі 154 сонетів. Його лексичний словник має 29 тисяч слів, переклад Біблії у ті часи – лише 5 тисяч. Найголовнішою публікацією є фоліо 1623 року (так зване перше фоліо), до якого увійшли 36 п'єс талановитого англійця. Своїм літературним первістком митець називав поему «Венера й Адоніс», надруковану 1593 року. За життя славетного драматурга «Венера й Адоніс» витримала 7 видань, друга – «Лукреція» – видавалася 5 разів.

Перші переклади Шекспіра українською мовою належать Пантелеймонові Кулішу й Михайлові Старицькому. Загалом на сьогодні існує 8 перекладів «Гамлета» українською. Першим твором Шекспіра на українській сцені став «Макбет» (труппа «Кийдрамте», режисер Лесь Курбас, 1920 р.).

*Йй роблять комплімент у гордім порівнянні
З світилами і перлами землі й води,
З квітневим первоцвітом на світанні,
Всім рідкісним, що Бог для нас створив.*

*Є істина в любові, хай буде істина в письмі,
Є глибина прозора у справжніх почуттів.
Моя кохана така ж мила, як кожної матері дитя,
Хоча не сяє, як світила, бо не її це заняття.
Своїх коханих мов на базарі хвалять. Я чув це сам.
Я не розхвалюю, тому що я ніколи не продам.*

Сонет – це лише чотирнадцять рядків, але в них гармонія й мудрість, натхнення й праця, «пока на завоеваний листок тень красоти не ляже, столь покорной». Героїня нашої розповіді ще в юності на рідній Полтавщині зрозуміла, що досягнути магію сонета може лише людина, котра пізнала радість і біль, наділена хистом угадувати у звичайнісіньких явищах «миг поезії бесспорной».

Лучія ПУЗИКОВА.

«ЯРОСЛАВ МУДРИЙ» Петра Толочка як антитеза

У Будинку митрополита Національного заповідника «Софія Київська» одного вечора збіглися одразу кілька урочистих подій.

Поважні гості – представники духовенства, діячі політики й культури, науковці, видавці, журналісти – зустрілися тут, аби відзначити День освячення храму Святого великомученика Георгія. Цей храм перед собором Святої Софії у глибині століть започаткував на честь свого янгола-покровителя великий князь Київський Ярослав Мудрий (у святому Хрещенні – Георгій).

Зібрання також ушанувало пам'ять князя Ярослава Мудрого. Іще одна важлива причина для проведення заходу – презентація книжки академіка НАНУ, голови наглядової ради Національного заповідника «Софія Київська» Петра Толочка «Ярослав Мудрий».

Розповідаючи про історію створення книжки, Петро Петрович пояснив, що вона є свого роду антитезою «скандальній спробі українських учених-аматорів» поставити під сумнів славне ім'я одного з найвидатніших державних діячів Київської Русі Ярослава Мудрого. А саме: приписати будівництво Софії Київської його батькові – князеві Володимирі.

Петро Толочко розповів, що автентичні джерела часів Київської Русі неспростовно засвідчують, що Софію Київську, як і весь архітектурний ансамбль «міста Ярослава», було збудовано за правління Ярослава Мудрого. З-поміж цих джерел – такі авторитетні тексти, як «Повість временних літ», «Новгородський перший літопис», «Слово про закон і благодать» митрополита Іларіона.

Академік повідав, що не лише будівельна діяльність Ярослава Мудрого є темою книжки. Тут, у межах можливого, наведено повний життєпис князя: від народження близько 983 року й до смерті 1054-го. Визначний муж заснував школи «учення книжного», поширював православ'я, вдосконалював законодавство (зокрема, створив перший юридичний кодекс «Правда Ярослава»). Піднесення міжнародного авторитету рідної землі – дуже вагома сторінка славних старань Ярослава Мудрого.

– Його називали тестем і свекром цілої королівської Європи, – нагадав Петро Толочко (князеві дочки Анна, Єлизавета, Анастасія вийшли заміж за королів Франції, Норвегії, Угорщини, а сини Ізяслав, Святослав, Всеволод узяли собі за дружин польську, німецьку, візантійську принцес. – Ред.).

Окрім змістовних промов, під блакитними склепіннями зі старовинними фресками та золотавими зірками пролунали давньоруські співи XI століття у виконанні хору Національної опери України та академічна музика від струнного квартету НМАУ імені П. І. Чайковського.

Ніла ІВАНЕНКО.